

Serbske blido
2016-02-13

in memoriam
na fyzikarja A. Měškanka
(1927-2016)

Materialowe slěženje a wótnowjeńske energije

Co ma Fukušima z Noachowym kašćom cyniś

Hartmut S. Leipner

serbski internetowy bok: www.cmat.uni-halle.de/~hsl

**SUPER
KON**

ForMaT
**UNTERNEHMEN
REGION**
Die EMIF-Innovationsinitiative
Neue Länder

gründerwerkstatt
NANOSTRUKTURIERTE
WERKSTOFFE

WING
Werkstoffinnovationen
für Industrie und Gesellschaft

GEFÖRDERT VOM
 Bundesministerium
für Bildung
und Forschung

© All rights reserved hsl 2016

Martin-Luther-Universität
Halle-Wittenberg

**weinberg
campus**
GERMANY HALLE (SAALE)

Interdisziplinäres Zentrum
für Materialwissenschaften

Martin-Luther-Universität Halle–Wittenberg

Winicowy campus

Max Planck

Leibniz

uniwersita chem

Fraunhofer

Technologie- und
Gründerzentrum

Biocenter

HYPOS
Solar Valley
Bethge Foundation

wobswětowe
slężenje

uniwersita IZM

Innovation Center
Si to light

uniwersita fizyka

uniwersita matem.

uniwersita chem

Nanotechnikum Weinberg

- ◆ nanostrukturērowanje: litografija, tehnologija ŝańkich warstwow → fabrikacija nowych twarskich elementow
- ◆ nanoanaliza: elektronowa mikroskopija, optiska spektroskopija, roentgenowa technika, positronowa anihilacija

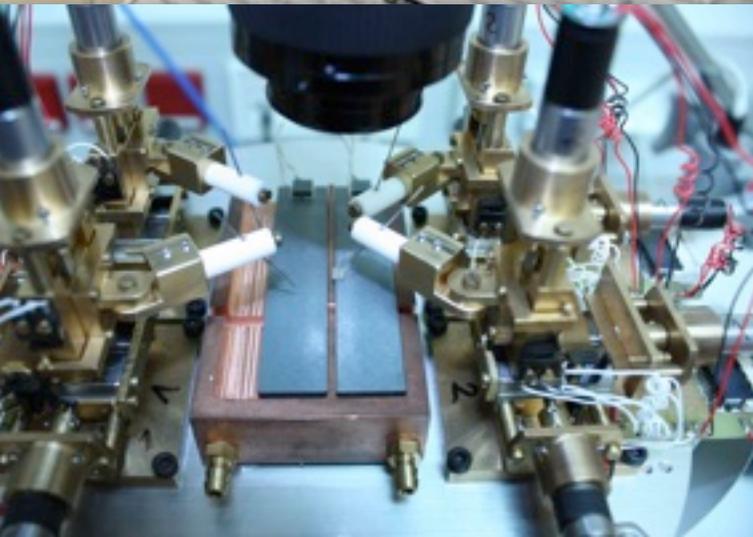
Cysty rum nanotechnikuma

- ◆ MLU + M. Planckowy institut + Fraunhoferowej instituta
- ◆ 620 m² cysty rum klasy 10000/100/10

Analytiske labory

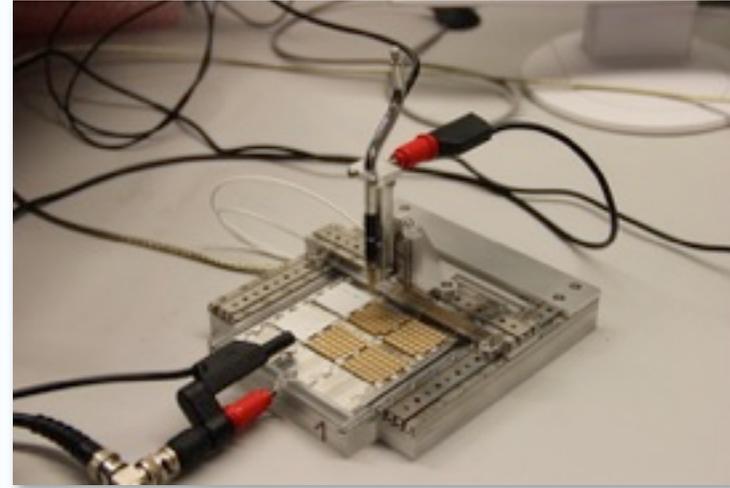
- ◆ 6 permanentnych p̄sistajonych
- ◆ ≈ 20 studentow, doktorandow a projektowych sobuželašerjow
- ◆ ḡstne w̄domnostniki

Materialowe slężenje za energijowy pšewrot

superkondensatory za składowanje energije

GEFÖRDERT VOM

Bundesministerium
für Bildung
und Forschung

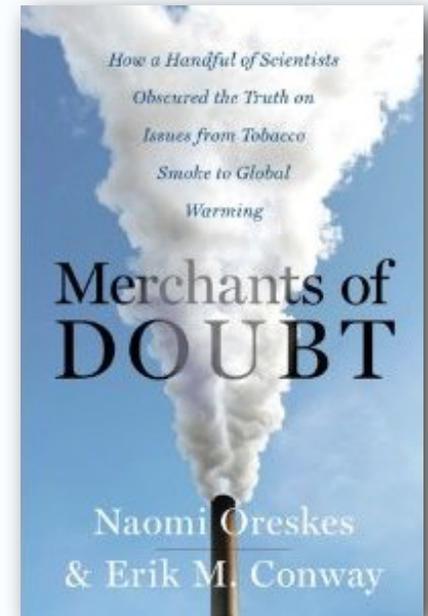

kakosći nanokompositow za
thermoelektriku a fotovoltaiku

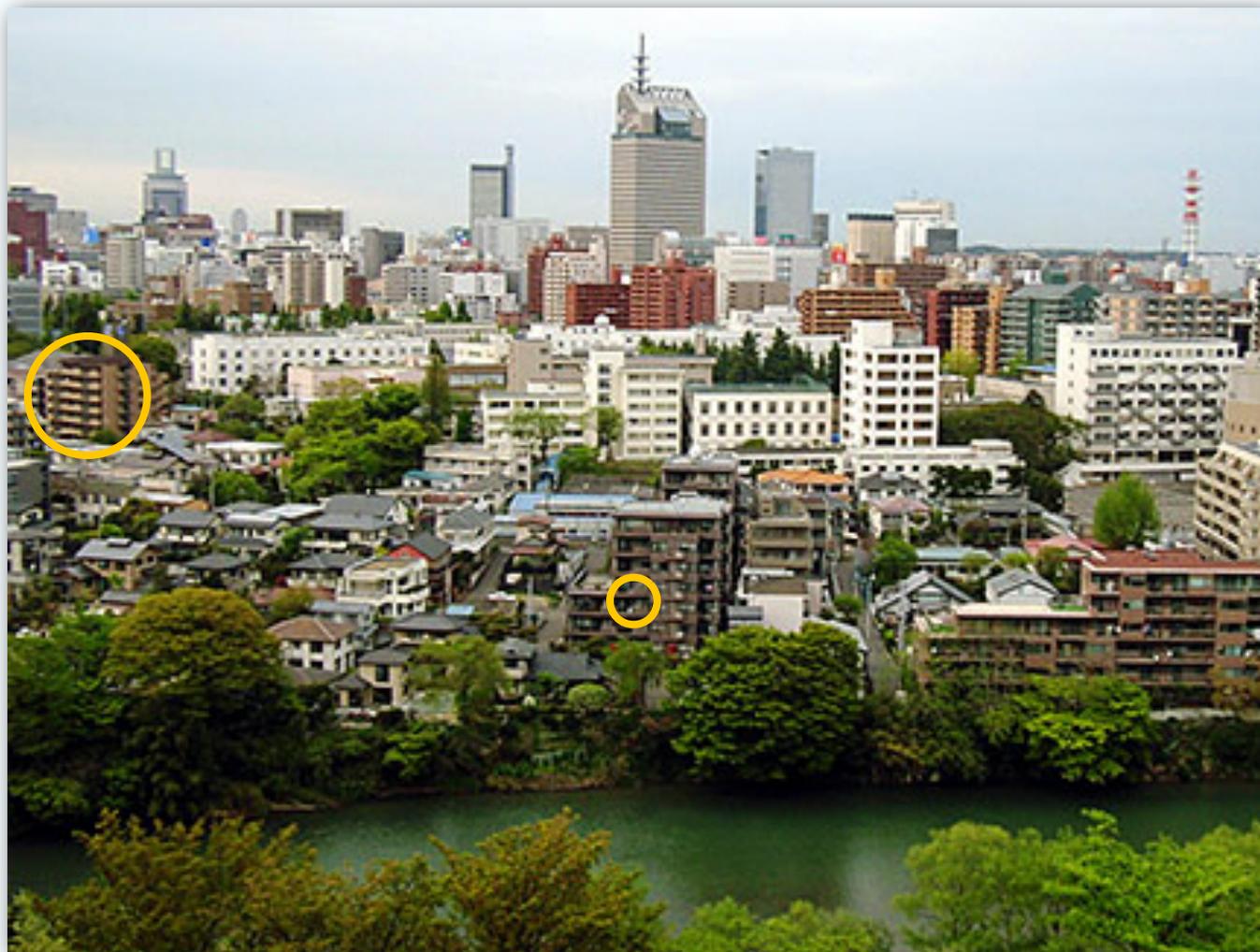
keramiki za baterije z twardeje mašizny

Energijowy pšewrot?!

- wjele legendow, nažejow, pšašanjow
- móčne konflikty

仙台市

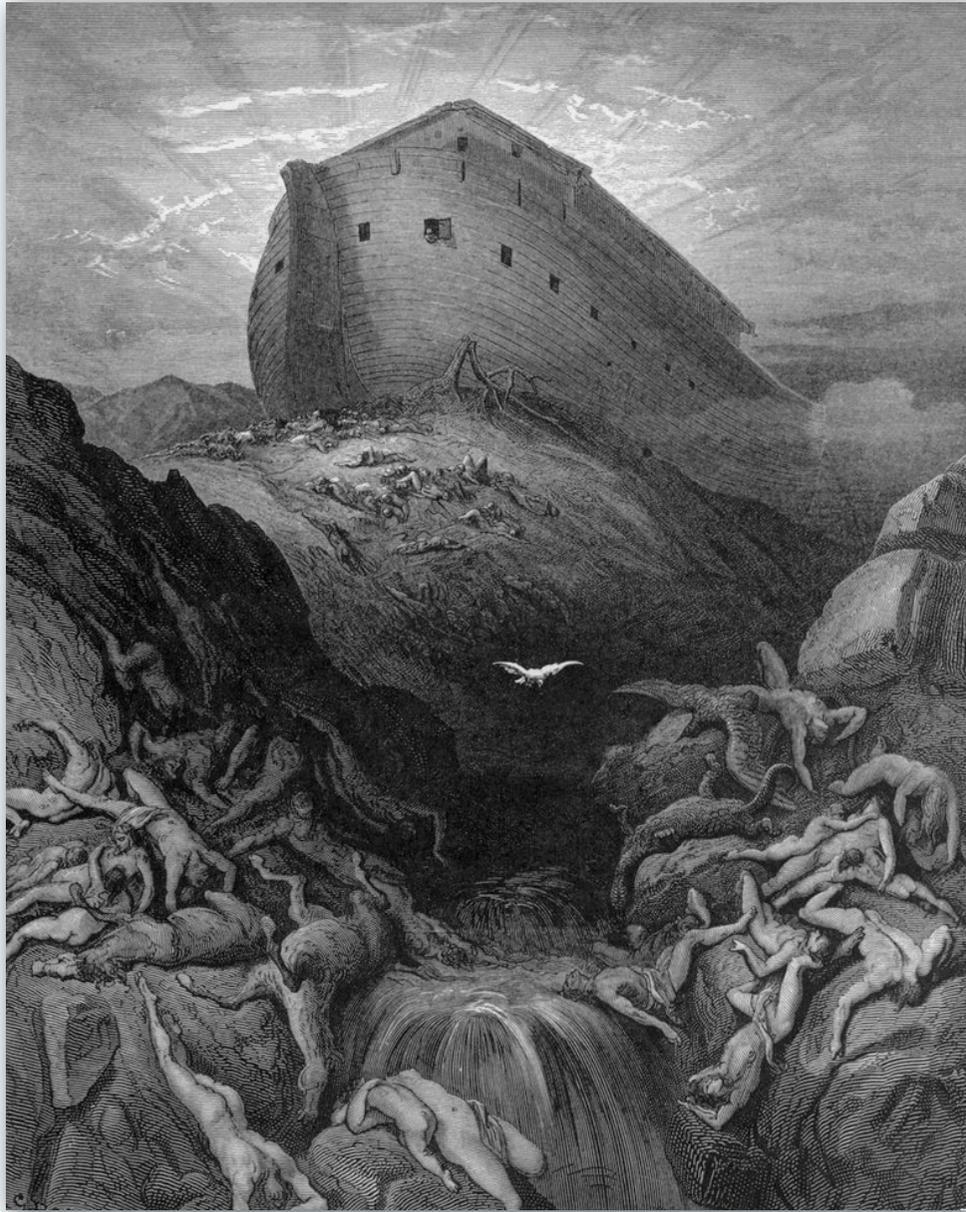
Sendai

Zemjerdžanje w Tohoku a slědy tsunami

[žródło: 関口 隆史 2011]

Kašć Noaha

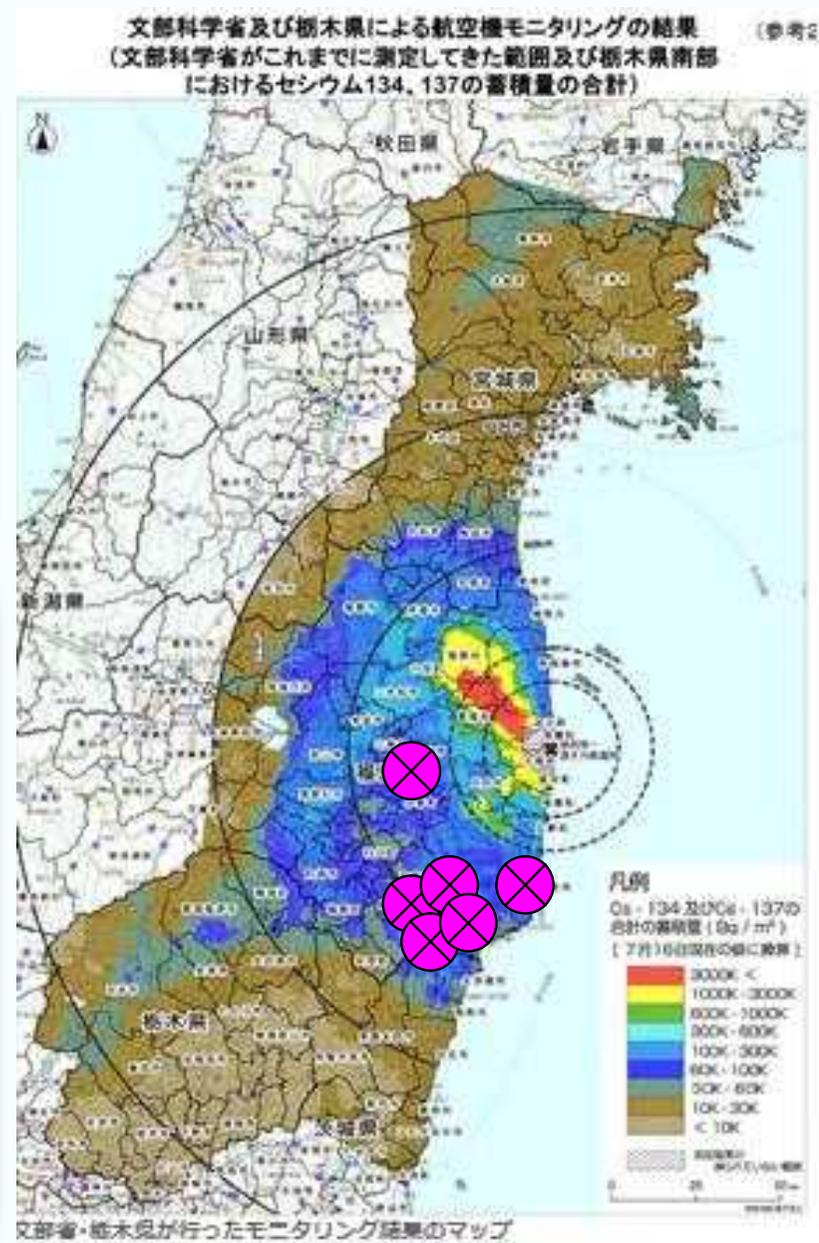

Gustav Doré: *Le lâcher de la colombe* (1870)

[žródło: 関口 隆史 2011]

Pó tsunami

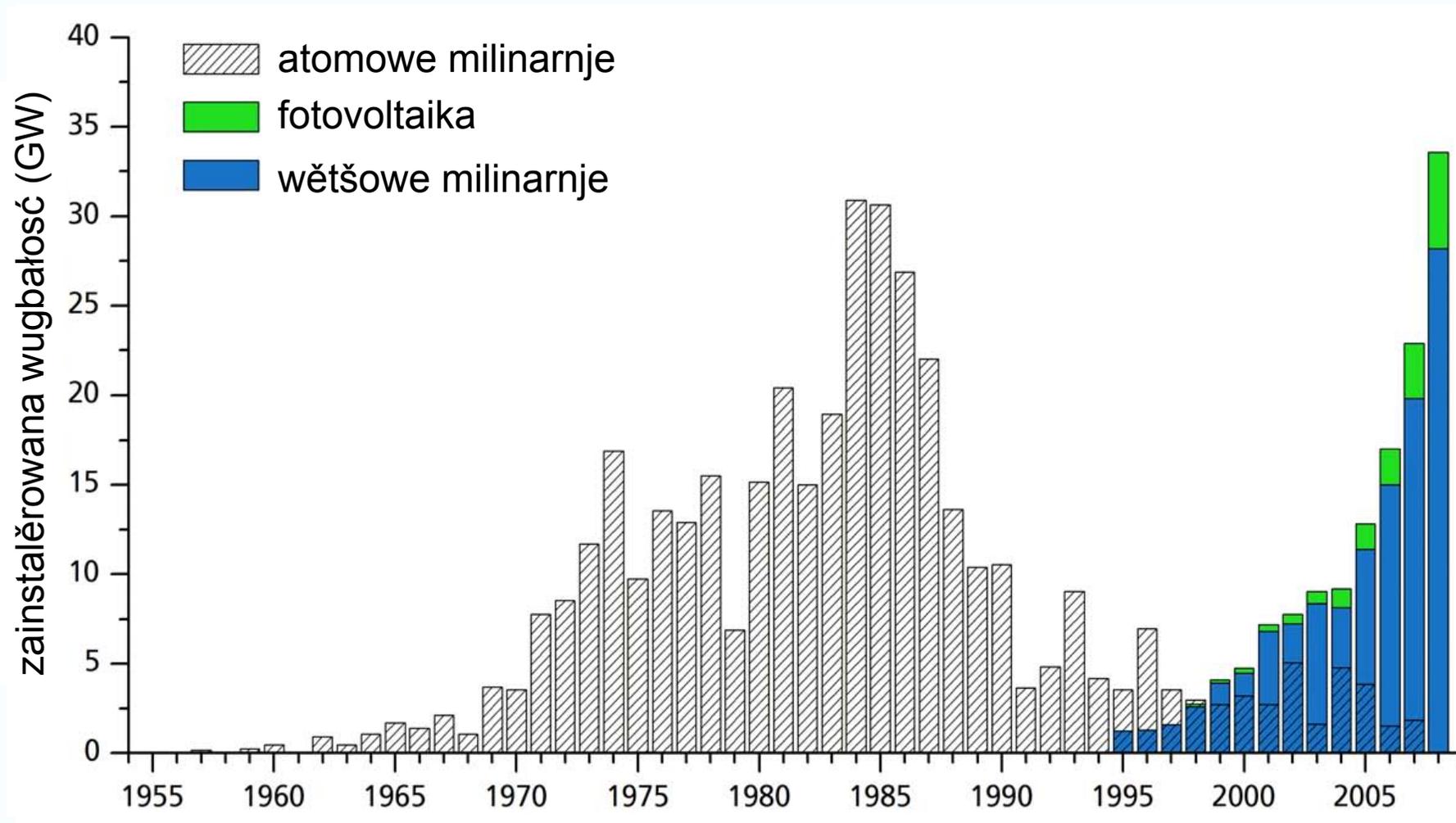

Atomowy wódstup – hysterija?

Wubraše pógroznych nuklearnych znjeglucenjow

- ♦ Маяк, Sowjetski zwězk 1957 stopjeń INES > **6**
- ♦ Sellafield, Wjelika Britaniska 1957/1973 stopjeń INES 5/4
- ♦ Белоярск, Sowjetski zwězk 1964-1979 stopjeń INES 4-5
- ♦ Jaslovské Bohunice, Čechosłowaska 1977 stopjeń INES 4
- ♦ Lucen, Šwicarska 1979 stopjeń INES 5
- ♦ Three Mile Island, USA 1979 stopjeń INES 5
- ♦ Чорнобиль, Sowjetski zwězk 1982/1986 stopjeń INES 5/**7**
- ♦ Томск, Rusojska 1993 stopjeń INES 4
- ♦ Fleurus, Belgiska 2006 stopjeń INES 4
- ♦ 福島第一, Japańska 2011 stopjeń INES **7**

Nowo zainstalěrowana wugbałosć

Titanic realism

- ◆ Tšachoty (słabosći) fosilnego producërowanja energije su cesto wublendowane.
- ◆ Ako na łoži Titanic se wiže jano na lëpšyny a nic na tšachoty.
- ◆ problem wugla: njedajo katastrofa „lodoweje góry“ abo Fukušimy, jano pómałe wogrëwanje atmosfery a wótbagrowanje někótarych małych jsow, což se móžo někak wótskóziś
- ◆ Dalej bagrowaś???

Schlag dir **diese
Flausen** aus dem Kopf!

Du wirst **Mammutjäger** wie
dein Vater, **das hat Zukunft!**

Kamjeńtna doba njejo se skóńcyła z bracha na kamjenjach, ale dokulaž jo dało druge srědnosci.

Słyńcna energija

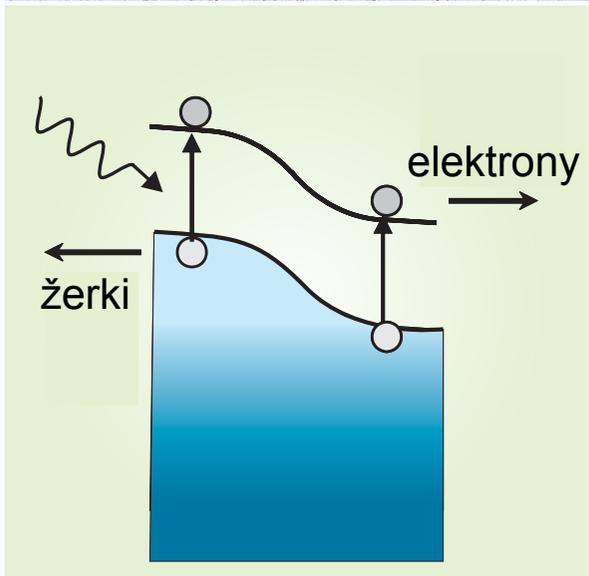
- ♦ składy zemskego wóleja 3 trilliony barrelow ($4 \cdot 10^{14}$ kg) \triangleq energija $2 \cdot 10^{22}$ J; pśižo ze słyńca w běgu $1\frac{1}{2}$ dnja
- ♦ Lětnu pótrjebu cłowjestwa $5 \cdot 10^{20}$ J dawa słyńco w 1 h.
- ♦ Słyńco librujo wobstawnje wugbałosć 100 000 TW \leftrightarrow cłowjestwo pótrjebujo 13 TW.

Formy energie

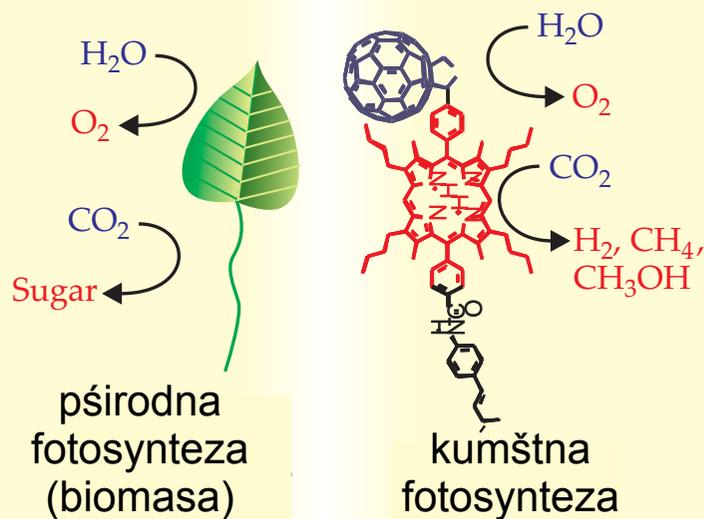
wětšowa energija

fotovoltaika

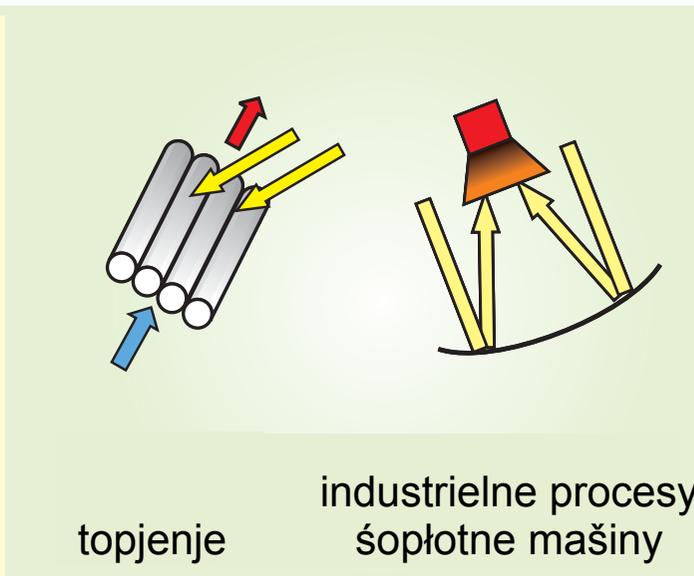
elektriska energija

fotosynteza

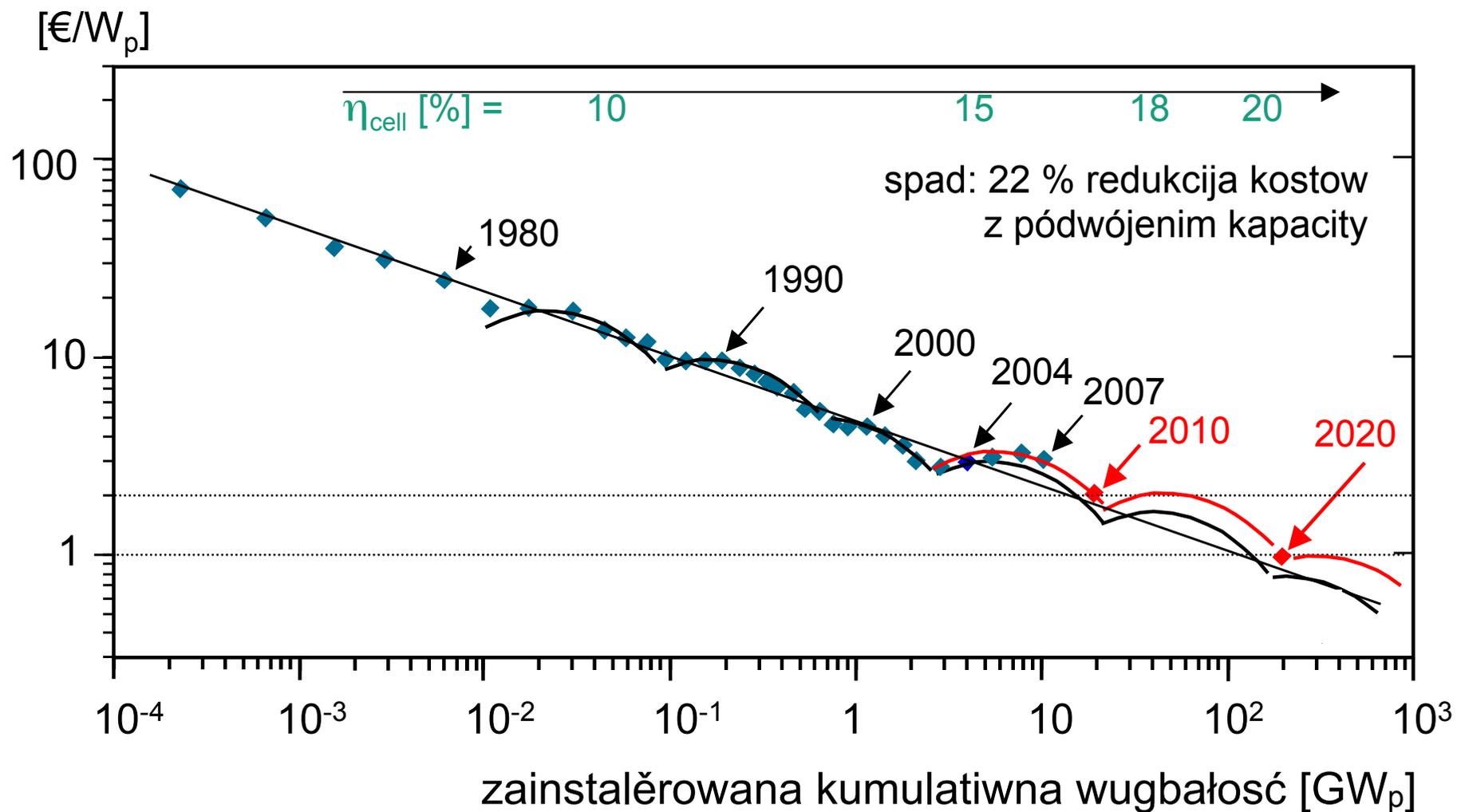
chemiska energija

solarna šopłota

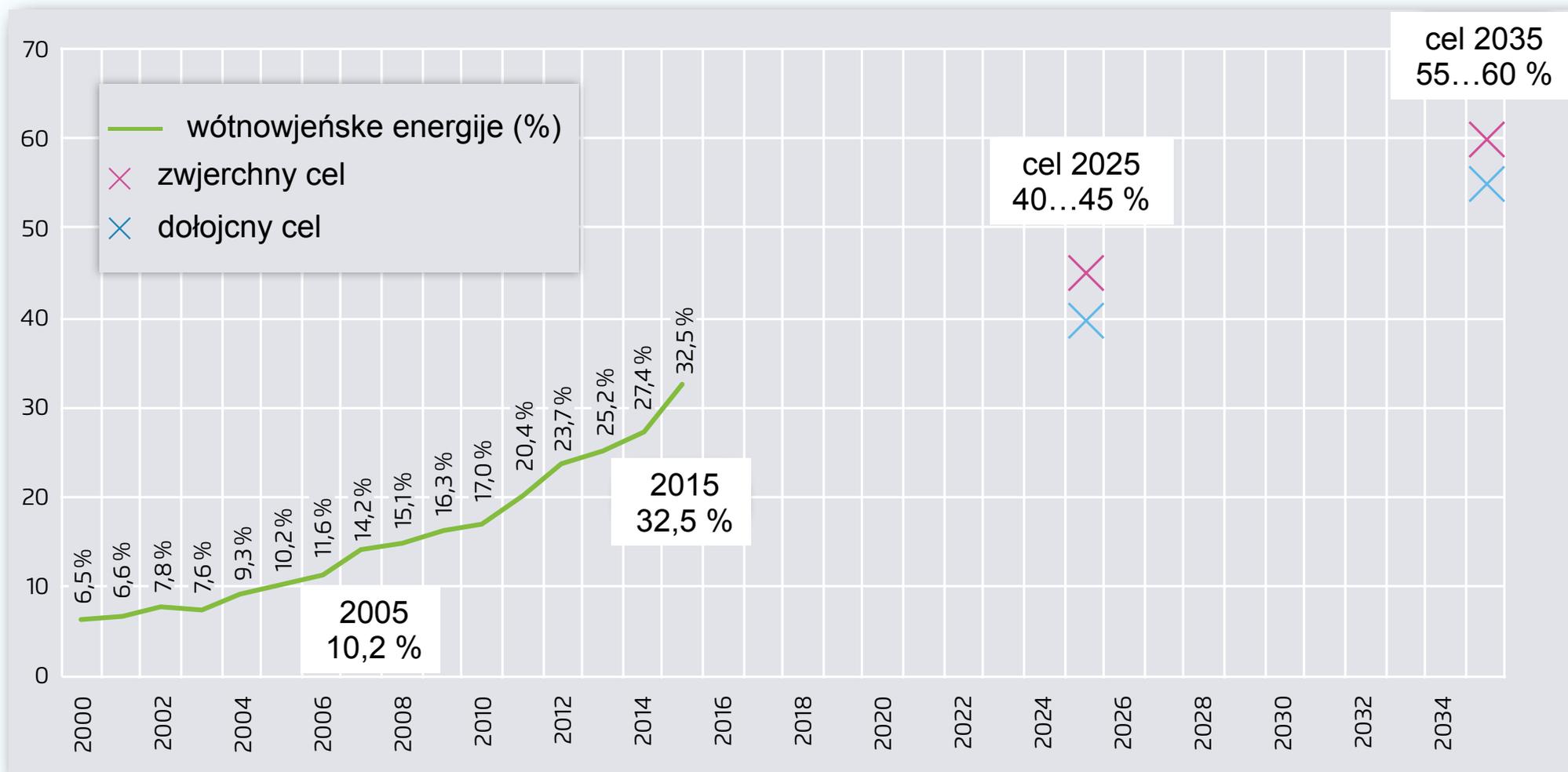

šopłotna energija

Ale co to wšykno koštuju!

Pšetrjeba energije

Póžěl wótnowjeńskich energijow na pšetrjebje miliny

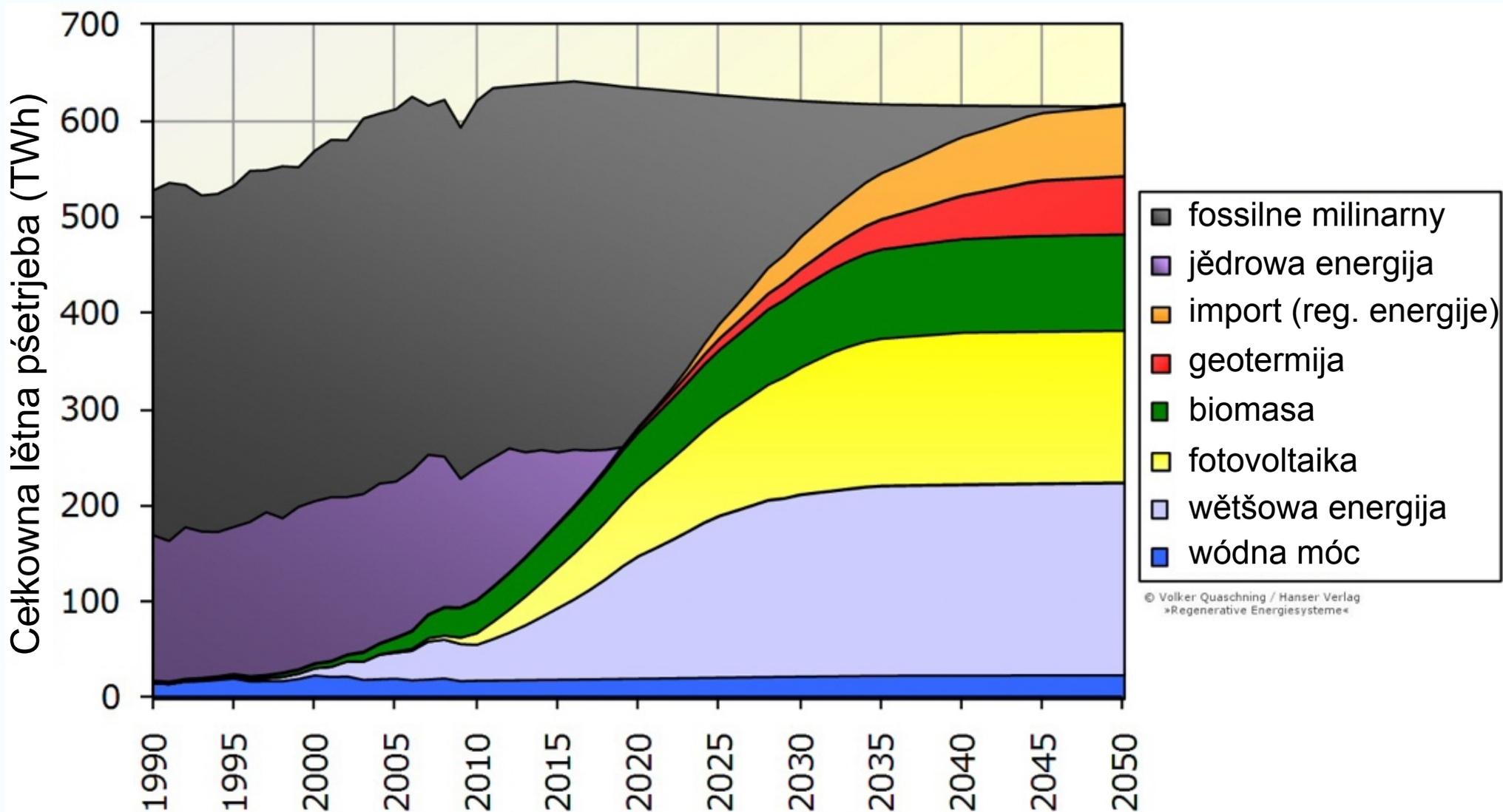
[P Graichen et al 2015 (Agora)]

Facit: pšetwarjenje góspodarstwa

- ◆ materialowe slěženje: techniske wuměňjenja
- ◆ wuwijanje technologija musy pšewóžowane byś wót pšetwarjenja cełego góspodarstwa
- ◆ decentralne energijowe zastaranje ↔ decentralne góspodarstwo
- ◆ eficenca a žarjabność
- ◆ wótpadkowe góspodarstwo → góspodarstwo zasejwužywanja (*recycling*)

Lěto 205x?

prognoza V. Quaschninga z lěta 2010

Dopokazy

関口 隆史 (T. Sekiguchi), privatna wopowěsć 2011

E. Weber: Chancen und Herausforderungen für die Solarindustrie nach Fukushima.

3. Deutsch–Amerikanische Energietage Berlin 2011

V. Quaschnig: Stromversorgung der Zukunft. Symposium: Photovoltaik – Praxis, Technik und Visionen Arnstadt 2011

www.ptb.de/de/aktuelles/archiv/presseinfos/pi2003/pic/masstaebe_pic/sonne_big.jpg

GW Crabtree, NS Lewis: Phys today **3** (2007) 37

www.rab-elektro.de/Photovoltaik/Nutzungspotential.html

P Graichen *et al*: Die Energiewende im Stromsektor: Stand der Dinge 2015. Berlin: Agora 2016

www.sachsen-anhalt.de/fileadmin/Elementbibliothek/Bibliothek_Politik_und_Verwaltung/Politik%2BVerwaltung/Startseite_2012/Zusammenfassung_Energiestudie.pdf

dingo.care2.com/pictures/c2c/share/27/275/569/2756971_370.jpg

www.fotos-aus-der-luft.de/Brandenburg/Tagebau_Welzow-Sued_01.html; www.pnn.de/brandenburg-berlin/590988/

Ragone diagram

